

Wat we niet zaaien,
kan niet groeien.

Wat we zaaien
-met handen vol hoop-
maakt kans om te ontkiemen.

Pinksteren is voorbij,
maar de Geest
gaf ieder van ons huiswerk mee:
begeesterd zijn
én anderen begeesteren.

(naar Kerk en Leven 25/05/2016)

“Ten gronde moeten we positiever leren werken met de leegte.”

Benoit Standaert

“Ten gronde moeten we positiever leren werken met de leegte. Het volgepropte is zéér onrustig. De westerse mens waardeert amper het belang van de leegte, van niets doen. Hij neemt wel ontspanning, maar is ook bang om niks te doen. De westerse mens heeft geen incubatietijd, geen tijd om te laten bezinken, geen latente periodes waarin iets verder broedt. En dat wordt ook aan de jeugd niet gegund. Ze zoeken het dan in een eigen, gesloten groep waar ze met heel veel jongeren die, ondanks de verscheidenheid, in een welbepaalde sfeer vertoeven, zoals in een disco of zo. Moet ons schoolsysteem niet veel aandachtiger omgaan met de leegte? Moet er geen ying-yang verhouding ontwikkeld worden rond inspanning en vrij zijn? Eén voorbeeld: het midden van onze abdij is niet de kerk, niet de refter, niet de gemeenschapszaal, maar een leeg vierkant. Daar gebeurt niets. Ook niet de meditatie. Dat is een nulruimte, waar geen energie wordt verbruikt, ook geen energie wordt opgedaan. Tussen twee activiteiten door moet elke monnik erlangs. En dat breekt. Het schept stilte, denken aan niets, incubatie, verfrissing, verademing, zuurstof, ook niet-energie, want als je voortdurend energie opsteekt, verstik je in te veel zuurstof.

De school heeft zich nu uitgebreid, en heeft ook een nulpunt ingebouwd, met precies hetzelfde effect. Dit is een voorbeeld uit de architectuur, maar ook met de tijd kan je op dezelfde manier omgaan. Ik denk aan tijd nemen om te wandelen, niet rennen, niet fietsen, niet gocarten, niet joggen, gewoon wandelen. Of lezen. Of tijd maken voor vriendschap.”

De Bond, 24 december 1993.

Een moment van delen...

- Wat betekent deze nulruimte in je persoonlijk leven?
- En in je professioneel bezig zijn?
- Op welke manier voorzie je er ruimte en tijd voor?

- Is er ook in je school een nul-ruimte, een ruimte voor het verwachte/onverwachte? Een zingevingsruimte, een niet functionele ruimte, een 'oase', een bezinningsplek, een kapel/kerk. Is deze gerecontextualiseerd?

Veni Sancte Spiritus, tui amoris ignem accende, Veni Sancte Spiritus

Taizé

Ik kies geloof boven bezorgdheid, hoop boven zorgen, liefde boven angst.

OM-VORMEN

Om 'vorming' draait het, elke (school)dag opnieuw. 'Het vormen' van kinderen en jongeren. Vorming, door leren én door opvoeden. Om deze vorming te realiseren worden we ondersteund door een '(ver)nieuw(d)' plan bij ons leren en opvoeden. Nieuw is uitdagend! Maar er is ook: angst, onzekerheid, chaos, storm... De modernisering van het secundair onderwijs, de implementatie van 'ZILL' in het basisonderwijs.

We 'vormen' kinderen en jongeren ook te midden in de storm van een zich veranderende samen-leving. Die duurzame samen-leving waaraan kinderen, jongeren én wijzelf een bijdrage willen leveren, nu én later. Ze zoekt wie ze is én kan worden, die samen-leving.

En toch! We zitten allemaal in diezelfde boot. Een boot met al die grote diversiteit. Nog nooit zo ruim was ze, die diversiteit. En dit op alle vlakken! Maar ook: nog nooit zoveel rijkdom. Nog nooit zoveel menselijk kapitaal. Nog nooit zoveel uitdagingen. Soms hebben we het gevoel dat we bijna stikken... Al die planlast, al die druk, al dat 'moeten': nu nog dit, dan weer dat. Waar vinden we 'nog' de tijd? Soms voelen we ons een zwalpend schip... Ja, 'vorming als anker' voor een nieuwe generatie én hervorming: het loopt niet zomaar van 'een leien dakje'.

Te midden van dit alles zoeken we, om ons te laten om-vormen. Om-vormen naar het Beeld van Hem die ons geroepen heeft en die ons zendt... Laat onze reden, onze inspiratie zijn: dat de HOOP ons doet verder gaan. 'Hoop doet leren.' Hoop gefundeerd in zeven wegwijzers. Zeven wegwijzers als vuurtorens om onze vorming te oriënteren en die het Licht laten uitschijnen van Hem die ons stuwt -al eeuwen door, zo ook morgen- bij de invulling van het 'vrije initiatief' dat het onze is.

Om vorming van kinderen & jongeren gaat het, elke dag opnieuw. Wij worden als pastoraal verantwoordelijken of medewerkers in het pastoraal inspirerend team in een school geroepen én opgeroepen om eerst onszelf te laten omvormen door het visioen dat we al eeuwen meedragen. Omvormen is: toekomst zien, de oproep horen, perspectief zien, het visioen voor ogen houden: 'hoop, die doet leren'. Wijzen op wegwijzers. De visie zien. Profetische tegenstem zijn. De boodschap van de Bijbel 'eigentijds/tegendraads' binnenbrengen. Rust brengen. D(i)e 'ambitie' ons laten drijven... Gestuwd door de pedagogie van de hoop. Dit is het diepe geloof & vertrouwen dat het goed komt. Dat chaos en onrust het nooit halen. Dat leren en leven vanuit vertrouwen vleugels geeft. Dat in elk kind & jongere & onderwijsverstrekker de belofte schuil gaat. Zo kunnen we ons samen leven omvormen tot het Rijk Gods waartoe Jezus ons op weg zet en onze katholieke dialoogschoolscholen, -op een bevoorrechte wijze ook doorheen de pastoraal op school- een bijdrage toe willen leveren:

-van individualisme en egocentrisme
naar uniciteit en verbondenheid

-van sterk & stoer & macht
naar kwetsbaarheid en belofte

-van gesloten deuren & poorten & muren
naar open deuren en gastheer zijn

-van onrecht & uitbreiding
naar rechtvaardigheid

-van maakbaarheid & manipuleren
naar duurzaamheid en toekomst

-van 1 monotone weg
naar vele wegen met verbeelding, eigentijds-tegendraads

-van het eigen grote gelijk
naar milde generositeit, en dit vanuit een gedurfde ambitie...

Ik kies geloof boven bezorgdheid, hoop boven zorgen, liefde boven angst.

omvormen:

de typische christelijke manier van veranderen

Veranderen heeft iets gewelddadigs. Omvormen is milder. Volgens de Duitse Benedictijn Anselm Grün kleeft aan het woord 'veranderen' een overdreven optimisme, zelfs iets gewelddadigs. Zoals ik ben, ben ik niet goed. Omvorming vindt hij een milder woord. Het veronderstelt dat alles wat er is, goed is, gewenst, voedingsbodem voor het nieuwe dat komt. Ook al is dat komende nog bedekt. Omvormen is de typisch christelijke manier van veranderen. Mogen woorden van gebed ons omvormen tot mensen waarin Gods Geest mag handelen...

Geest van God,
-Jij grote omvormer van ons bestaan-
leef in mijn leven, begeester mijn streven:

breng mij wijsheid
in mijn zoektocht naar mezelf,

wakker mijn verstand aan
om bewust te leven,

schenk mij goede raad
wanneer ik radeloos word,

en geef mij sterkte
wanneer ik in zwakte ben verstrikt,

verdiep mijn kennis
van goed en kwaad,

en versterk mijn geloof
als leidraad in mijn bestaan,

sta me bij in wat ik doe en laat,
zodat ik leef in eerbied voor U, God
en voor elke mens.

Vorm mij om naar de mens
die Gij voor ogen hebt.

inkeer

Om vergeving bidden wij

voor die keren
dat wij ons niet *kwetsbaar* durfden opstellen

voor die keren
dat we het *uniek-zijn* van anderen niet erkenden en herkenden

om vergeving bidden wij

voor die keren
dat we niet *genereus* waren en zo vol waren van eigen gelijk

voor die keren
dat we ons *rechtvaardigheidsgevoel* niet volgden
om in te gaan tegen het onrecht dat werd aangedaan

om vergeving bidden wij

voor die keren
dat we geen *toekomst droomden* vol van hoop
ondanks zoveel harde realiteit

voor die keren
dat onze *verbeelding* het niet haalde en ons blikveld beperkt bleef

voor die keren
dat we niet *gastvrij* waren in onze woorden of doorheen onze daden

**Nada te turbe, nada te espante;
quien a Dios fiene, nada le falta.
Nada te turbe, nada te espante:
sólo Dios basta....**

De tekst is van Theresia van Avila.
Kernvers uit de gemeenschap van Taizé.
'Niets zal je verontrusten,
niets zal je bang maken.
Wie God heeft ontbreekt niets,
God alleen is genoeg.'

Bijbelwoord

Jezus zei tegen zijn leerlingen:
"Het gaat met het Rijk Gods als met een man die zijn land bezaait;
hij slaapt en staat op, 's nachts en overdag
en onderwijl kiemt het zaad en schiet op, maar hij weet niet hoe.
Uit eigen kracht brengt de aarde vruchten voort,
eerst de groene halm, dan de aar, dan het volgroeide graan in de aar.
Zodra de vrucht het toelaat, slaat hij er de sikkel in, want het is tijd voor de oogst."
(Marcus 4, 26-29)

In de tijd waarin Jezus het verhaal van de zaaier verhaalde, werd het land op een andere manier bewerkt dan nu. Eerst werd het zaad uitgestrooid over een braakliggende akker. Daarna werd het ondergeploegd. Nu lijkt dat een grote verkwisting, zeker voor mensen die houden van efficiëntie en een zo groot mogelijke opbrengst. En toch! Is dat nu niet juist een beeld voor onze katholieke dialoogschool?

Gods liefde is onvoorwaardelijk, zonder voorwaarden. Gods boodschap van liefde wordt mee ingeplouwd in het leven van al wie bij ons komt vragen om te worden gevormd door leren en door opvoeden. Inderdaad, vaak in braakliggende grond. Maar juist dat is kans en uitdaging!

Zaaien is sowieso een bezigheid die spreekt van hoop en geloof in de toekomst, van vertrouwen in de groei van het leven. Maar 'dat leven' speelt zich niet altijd af in de beste omstandigheden. 'Het' leven is immers wat het is: een mengeling van goede en minder goede tijden en situaties.

Juist daarom is in het christendom hoop een centraal gegeven. Hoop aarzelt niet als ze woont in liefde en wortelt in geloof. Maar uiteraard heeft het christendom niet het monopolie op hoop, geloof of liefde. Het is net in de dialoog met de andersgelovige, de ongelovige, de twijfelaar, de vrijzinnige en andere christenen dat deze drie deugden hun volle betekenis krijgen.

Ook in de katholieke school ligt inderdaad de grond vol met distels, doornen, rotsblokken ... Maar bij dat alles blijven twee zaken overeind: de kwaliteit van het zaad en het zaaien van de zaaier. De zaaier verzaakt niet aan het zaaien omdat de situatie ergens ongunstig is: 'Hij gaat uit', zegt Jezus. Hij mindert de kwaliteit van het zaaigoed niet met de gedachte: "Zo'n grond verdient geen goed zaad, het is maar aan de distels besteed". Hij heeft wel weet van de diverse grondkwaliteiten, maar, hij waakt bovenal over de kwaliteit van wat hij uitstrooit. Het is niet de kwaliteit van de grond die die van het zaaigoed bepaalt. Dit geldt dus ook voor de huidige katholieke dialoogschool: de heterogeniteit van het publiek mag niet de kwaliteit bepalen van wat hen wordt aangeboden.

Echter wel dit: zaaien is een zachte activiteit, het is niet als bij het inslaan van palen in de grond. Zaaien is het beste voorbeeld van een stille, maar onweerstaanbare kracht. 'Maar zal het iets uithalen?', vraagt de kritische stem in ons geweten. Wel, laten we even goed kijken naar de dagorde, de werkverdeling, de agenda van de Bijbel. God wil niet dat wij het doen groeien, maar dat we zaaien. Net zoals een leraar dit moet doen in zijn rol als mentor, coach, begeleider. De kracht tot leren is inherent aan de leerling. De enige juiste houding is die van een **groot vertrouwen**. (Misschien mogelijk wel een achtste wegwijzer in de vrije ruimte?) "Terwijl de boer slaapt", zo drukt de Bijbel dat vertrouwen uit in beeldtaal. Er moet niet langer van buitenaf ingegrepen worden, het gebeurt van binnenuit, als de tijd 'rijp' is. Wanneer je kiest voor hoop, wordt misschien niet alles, maar toch veel mogelijk. En daar waar geen hoop meer is, wel laat ons daar met alle profetische kracht in ons de hoop nieuw, opnieuw organiseren.

We worden uitgenodigd dit schooljaar nadrukkelijk te zaaien, te werken met en vanuit de pedagogie van de hoop. Hoop is immers het zaad waaruit de wereld van morgen groeit. Heb je er 'handen vol van', van die hoop? Ik mag het hopen.

Geest van hierboven

versie met Stef Bos (2019)

Geest van hierboven, leer ons geloven
hopen, liefhebben door uw kracht

ik wil het water naar de zee zijn
de zoden aan de dijk
het gevecht tegen de bierkaai
alles wat onhaalbaar lijkt

ik wil de rots zijn in de branding
met de verbeelding aan de macht
wil de stilte die vanzelf spreekt zijn
en het daglicht in de nacht

ik wil een land zijn zonder grenzen
waar de ruimte nog bestaat
ik wil traag zijn als de waarheid
die de leugen achterhaalt

Geest van hierboven, leer ons geloven
hopen, liefhebben door uw kracht

ik wil de moed zijn van de wanhoop
het stilstaan van de tijd
ik wil een sprong zijn in het duister
en de laatste strohalm zijn

ik wil de taal zijn van een dichter
die zichzelf geen dichter noemt
het zout zijn van de aarde
en de kus die ons verzoent

ik wil een land zijn zonder woorden
gedragen door de wind
ik wil de wereld weer leren zien
door de ogen van een kind

en met de schoonheid van de onmacht
lopen langs een eindeloze weg
met open ogen dromen
weerloos en toch sterk

Geest van hierboven, leer ons geloven
hopen, liefhebben door uw kracht
weerloos en toch sterk

hemelse vrede, deel U nu mede
aan een wereld die U verwacht

ik wil het water naar de zee zijn
de zoden aan de dijk

het gevecht tegen de bierkaai
alles wat onhaalbaar lijkt

<https://www.youtube.com/watch?v=LFc24RGgX24>

ik leef van hoop

Ik behoor tot een verloren generatie
ik weiger te geloven dat
ik de wereld kan veranderen
choqueert het je als ik zeg dat
'Geluk groeit van binnenuit'
een leugen is, voor mij is één ding duidelijk:
'Geld maakt gelukkig'
over 30 jaar zal ik dus aan mijn kinderen vertellen dat
zij voor mij niet het belangrijkste waren in mijn leven
op mijn werk zullen ze weten dat
voor mij
werk
belangrijker is dan
familie
ik leg aan iedereen uit dat
we leven in een onverschillige samenleving
ik sta niet toe dat
ik zal meewerken aan de opbouw van mijn land
want
ons leefmilieu wordt vernietigd
het kan niet langer gezegd worden dat
de mensen uit mijn kring en ik zorg dragen voor deze aarde
het zal duidelijk zijn dat
mijn generatie apathisch is en tam
het is een dwaasheid dat
ik leef van hoop

Ik kies geloof boven bezorgdheid, hoop boven zorgen, liefde boven angst.

WIJ, MET HANDEN VOL HOOP

(samen)

Als wij - met handen vol hoop -
niet meer vertrouwen
in de toekomst
en in het onbekende,
wie dan wel?

(mannen)

Als wij - met handen vol hoop -
niet meer bereid zijn
om radicaal te kiezen
voor wat echt waardevol is,
wie dan wel?

(vrouwen)

Als wij - met handen vol hoop -
niet meer
het kwetsbare behoeden,
wie dan wel?

(mannen)

Als wij - met handen vol hoop -
niet meer
elkaar kunnen vergeven
en de kracht van verzoenen laten voelen,
wie dan wel?

(vrouwen)

Als wij niet
- ondanks het kwaad dat in de wereld geschiedt -
hoopvol blijven,
wie dan wel?

(mannen)

Als wij - met handen vol hoop -
niet meer elkaar bemoedigen
op de kruispunten van ons leven,
wie dan wel?

(vrouwen)

Als wij - met handen vol hoop -
niet meer vertrouwen
in 'het idealisme' van kinderen, jongeren én elkaar,
wie dan wel?

(mannen)

Als wij - met handen vol hoop -
niet meer voorleven
en blijven zeggen
'hoe het kan',
wie dan wel?

(vrouwen)

Als wij - met handen vol hoop -
er niet in slagen
de ideeën aan te dragen
'met kansen op slagen',
wie dan wel?

(mannen)
Als wij - met handen vol hoop -
er niet voor zorgen
dat 'de toekomst' is geborgen
voor de kinderen en jongeren van morgen,
wie dan wel?

(samen)
Als wij niet meer durven geloven
dat er iemand is,
hier nabij en hierboven,
en Hem noemen
- dé Bron van al onze hoop -
wie dan wel?

Ik kies geloof boven bezorgdheid, hoop boven zorgen, liefde boven angst.

Wie zichzelf klein en kwetsbaar opstelt, zal ook oog hebben voor kleine mensen en de kwetsbare schepping. Franciscus van Assisi verwoordde het zelf heel treffend als volgt: 'Gelukkig de mens die de ander in zijn of haar broosheid draagt zoals hij of zij zelf zou willen worden gedragen'. Elkaar dragen in kwetsbaarheid: een unieke weg naar een universele broederschap.

*Dat we ingaan op de oproep om werk te maken
van de ecologische bekering
die nodig is om de aarde leefbaar en vruchtbaar te houden,
voor alle mensen, waar ook ter wereld,
en voor onze kinderen en kleinkinderen en vele generaties na hen.*

Gij die zon en schaduw geeft,
leer ons, God,
onze dagen naar waarde te schatten,
het licht te zien van de morgen
waarin alles nieuw is
en het licht van de avond
waarin alles tot rust komt.

Gij die ons overvloedig geeft
de vruchten van de grond,
maak ons dankbaar voor de aarde
die ons draagt en voedt.

Leer ons opnieuw de wijsheid van de aarde:
de kruiden en hun verborgen krachten,
de bloemen en hun taal,
de dieren, groot en klein:
zij doen het werk waarvoor zij gemaakt zijn.

Behoed ons voor het onverstand
dat schade toebrengt aan uw schepping,
en leer ons dat alles
zijn plaats heeft en zijn rol vervult,
en dat ook het nietigste
onvervangbaar is.

God, die ons laat oogsten
wat wij gezaaid hebben,
geef ons vertrouwen in de goede afloop
van wat wij met liefde begonnen zijn.
Amen.

Frans Cromphaut

Ik kies geloof boven bezorgdheid, hoop boven zorgen, liefde boven angst.

zending

Het is met hopen zoals met vieren en alle mooie dingen in het leven:
hoe meer zielen, hoe meer vreugd.
Op je eentje zitten hopen, dat is niet alles.
Hoop doet leven
vooral als je die hoop mag koesteren met anderen om je heen.

Laten we als zaaiër in de wereld gaan
en zaden van hoop zaaien, op hoop van zegen.

We gaan zo meteen bij wijze van slot
luisteren naar een lied 'One Day',
gezongen door 3000 christenen, joden en moslims.
Zoals we weten zijn er in de wereld heel veel conflicten
waarin deze godsdiensten tegen elkaar worden uitgespeeld.
In het lied 'One Day' wordt de hoop en het geloof uitgezongen
dat op een dag er geen oorlogen meer zullen zijn
en dat de mensenkinderen onbezorgd zullen kunnen spelen met elkaar.
Dit lied is een zaad van hoop.

Op hoop van zegen.

One day

Sometimes I lay
under the moon
And thank God I'm breathing
Then I pray
don't take me soon
cause I am here for a reason.

Sometimes in my tears I drown
But I never let it get me down
So when negativity surrounds
I know some day it'll all turn around
because...

All my life I've been waiting for
I've been praying for
For the people to say
That we don't wanna fight no more
There will be no more wars
And our children will play

One day!

One day this all will change
Treat people the same
Stop with the violence
Down with the hate
One day we'll all be free
And proud to be
Under the same sun
Singing songs of freedom like...

STOP!

One day...

Tomorrow the day will come!
<https://www.youtube.com/watch?v=XqvKDCP5-xE>